

Advies van de gezamenlijke Wmo-raden in de regio Gooi en Vechtstreek over het concept Offerteaanvraag Jeugdwet en Wmo 2015

Inleiding

De regio Gooi en Vechtstreek heeft voor de voorziening Begeleiding een nieuw model bedacht voor het aanbesteden van Begeleiding individueel en groep en Kortdurend Verblijf voor de verschillende doelgroepen. Dit vindt zijn weerslag in het concept Offerteaanvraag Jeugdwet & Wmo2015. Gezien het korte tijdsbestek waarbinnen het aan de Wmo-raden gevraagde advies tot stand diende te komen is besloten tot vorming van een ad hoc werkgroep namens de Wmo-raden, die een concept adviestekst heeft opgesteld die door de Wmo-raden is overgenomen, al of niet voorzien van locale aanvulling. Hieronder wordt nader ingegaan op de inhoud van het document en wordt afgesloten met het advies en aanvullende ideeën ten aanzien van het concept van de Offerteaanvraag Jeugdwet en Wmo 2015.

Inhoudelijk commentaar.

Het inkoopbeleid zou het sluitstuk moeten zijn van de beleidskeuzes die de gemeenten in deze regio gemaakt hebben. Hetgeen daarvan in de Bestuurlijke Opdracht te lezen valt, is wel heel summier. Een informatieve inleiding met een beschrijving van de achterliggende visie en de beoogde maatschappelijke effecten is nodig om aanbieders goed duidelijk te maken wat de bedoeling van de opdrachtgever is.

In diverse presentaties die door de projectgroep zijn gedaan worden veel verwachtingen uitgesproken ten aanzien van het effect van de nieuwe basisvoorzieningen met aanvullende modules op de vernieuwing van het aanbod, de kwaliteit van de zorg en op het bereiken van bezuinigingen. Maar het zijn verwachtingen zonder verdere onderbouwing. De Wmo-raden stellen voor een 'vangnet' te ontwerpen voor de situaties dat één en ander mis gaat en kwetsbare burgers daarvan dan de dupe zijn.

De Wmo-raden kunnen zich vinden in het uitgangspunt, dat de zorgvrager als klant een sturende rol krijgt bij de invulling van de zorg en de keuze voor de aanbieder.

Daaraan kleeft echter een risico. Nadat is vastgesteld hoe lang een klant welke voorziening nodig heeft om een bepaald resultaat te behalen, gaat de klant een keuze maken uit de aanbieders. Veel klanten zullen hiertoe niet in staat zijn zonder ook daarbij ondersteuning te krijgen. Op welke wijze wordt hierin voorzien?

Toelichting: In het model wordt bijvoorbeeld uitgegaan van een voorziening 'Begeleiding individueel basis', waarop zowel huidige aanbieders van zorg voor mensen met een VG grondslag als aanbieders voor mensen met een psychiatrisch probleem kunnen inschrijven en een gunning krijgen. Hoe wordt voorkomen, dat een klant bij een aanbieder met de 'verkeerde' know how terecht komt? Het idee, dat elke aanbieder aan elke doelgroep zorg kan leveren, is tegengesteld aan wat de ervaringen hiermee zijn van de leden van de Wmo-raden en kan tot escalatie van problemen bij de klant aanleiding geven. In de Offerteaanvraag wordt wel genoemd dat een aanbieder 'niet passende toewijzing' kan doorgeven aan de opdrachtgever, maar dat slaat niet op de kennis van de verschillende doelgroepen bij de begeleiders.

De Wmo-raden zijn van mening dat al bij de keuze door de klant of de toedeling als hij zelf de keuze niet kan maken dit meegenomen moet worden. Het gaat hier om kwetsbare mensen, voor wie meteen bij de start de zorg op maat en passend moet zijn.

Ook het model van flexibele inzet van de zorg in overleg met de klant door de aanbieder spreekt aan: flexibele inzet leidt tot maatwerk. Maar het idee, dat (eventuele extra) zorg altijd zal afnemen is een utopie. Fysieke beperkingen hebben niet de neiging te verbeteren. En gedragsproblemen kunnen

weliswaar verbeterd worden, maar zijn ook onderhevig aan ups en downs. Dat maakt de planbaarheid van de zorg voor de aanbieder lastig; werknemers zullen flexibel ingezet moeten kunnen worden, terwijl toch gegarandeerd moet blijven, dat de klant vertrouwde gezichten ziet.

Het concept offerte aanvraag bevat helaas nog talloze spelling- en stijlfouten. Daarop wordt verder niet ingegaan in dit advies, maar het is in relatie tot de opgenomen geschiktheidseis 'beheersen van de Nederlandse taal' schrijnend met als dieptepunt 'zondevoeding'.

Het hele proces van de invoering van dit systeem van keuze voor aanbieder bij een cliënt leggen moet goed gevolgd worden of het daadwerkelijk verloopt, zoals bedoeld en zonder dat cliënten er nadeel van ondervinden. Dit geldt vooral ook de klanten die in het overgangstraject zitten en waarvan de 'oude' aanbieder geen contract krijgt.

Tot slot: De Wmo-raden maken zich zorgen over het behalen van een goede kwaliteit van de ondersteuning. Het valt de Wmo-raden op, dat voor de meeste functies MBO4 gevraagd wordt. Zij zijn van mening dat dit niet altijd voldoende zal zijn. De Wmo-raden wijzen bezuiniging via de kwaliteit van de ondersteuning nadrukkelijk af. Speciale aandacht verdient daarbij ook de groepsgrootte: deze zal in voorkomende gevallen te groot zijn om kwaliteit van zorg te bereiken. Het mixen van moeilijke klanten met makkelijke klanten (bijvoorbeeld door in een groep mensen met heel verschillende beperkingen of mate van beperking samen te brengen) kan zeer nadelig uitpakken voor klanten.

Samenvattend is het advies van de Wmo-raden:

- Voeg een inleiding met visie toe
- Vergeet niet de kwetsbaarheid van de klanten en denk na over een 'vangnet'.
- Zorg voor goede (onafhankelijke) ondersteuning van de cliënt tijdens het proces tot en met de keuze voor een aanbieder.
- Zorg ook voor een goede (onafhankelijke) ondersteuning van de cliënt bij het uitwerken van het plan van de cliënt.
- Besteed extra aandacht aan een soepele overgang van 'oude' klanten als hun 'oude' aanbieder geen contract krijgt.
- Vermijdt verlies van kwaliteit van ondersteuning omwille van bezuinigingen op scholing personeel, groepsgrootte en 'mixen' van klanten.
- In de bijlage zijn opmerkingen toegevoegd per bladzijde. Deze opmerkingen maken onlosmakelijk deel uit van dit advies en dienen kritisch te worden beschouwd op gebruikswaarde. Waar nodig zal de tekst in het document moeten worden aangepast.

Bijlage.

Commentaar per bladzijde.

p. 6 Visie: inwoners ongeacht leeftijd, enz. : aanvullen met 'seksuele geaardheid'.

p. 6 Bij Doelstellingen: Onduidelijk is wat wordt bedoeld met in en met de samenleving; graag uitleg met daarbij de kanttekening, dat het voor sommige cliënten niet mogelijk is om in de samenleving te functioneren. Keuzevrijheid is hierbij nodig.

p.6 Toegevoegd moet worden de doelstelling: bevorderen dat iemand zo lang mogelijk in zijn eigen huis kan blijven wonen en in de samenleving kan participeren. Dit verderop in de offerte waar nodig ook toevoegen.

p.7 Aanpassing van de lijst van organisaties die de deelnemers aan de werkgroep Samenkracht vertegenwoordigen:

- Weliswaar zijn veel deelnemers aan de werkgroep ook lid van een Wmo-raad, maar namen aan deze werkgroep deel als vertegenwoordiger van hun achterbanorganisatie.
- Mw. van der Geer was aanwezig vanuit het LOC (Convenantpartij) en niet vanwege Achmea.

p.13 C; tweede alinea: alinea vervangen van 'De inschrijver' tot 'In dat geval' door: Indien de inschrijver, om te kunnen voldoen aan de door opdrachtgever gestelde eisen ter zake van de economische en financiële draagkracht van een opdrachtnemer, een beroep doet op derden, waaronder begrepen groepsmaatschappijen, dient / dienen die derde of derden te voldoen aan de geschiktheidseisen ter zake in deze offerteaanvraag gesteld. In dat geval etc.

p.17 4.1. een na laatste alinea: 'facultatieve' weglaten.

p.18 Door referenties van in het verleden geleverde zorg te vragen wordt het nieuwe aanbieders onmogelijk gemaakt in te schrijven. Deze eis laten vallen.

p.18 Kleine aanbieders halen mogelijk de 5 % van een groot perceel niet; die worden hiermee uitgesloten. Aangezien kleine aanbieders vaak zeer gespecialiseerde zorg (en vaak innovatief) leveren is dit niet wenselijk. '5 %' verwijderen.

p.19 Op p.11 staat dat inschrijver de standaardformulieren moet gebruiken; derde alinea op deze pagina aanpassen.

p.21 5.1. Beoordeling: '...voldoen aan ...uitsluitingsgronden...!' Het valt te hopen dat de inschrijvers niet voldoen aan de uitsluitingsgronden.

p.24 6.2. boven het schema: zie derde opmerking bij p.6. Dit moet in voorkomende gevallen in het bestek aangepast worden.

p.25 Toewijzingscriteria: 'begeleiding is bedoeld voor jeugdigen die zonder deze begeleiding zouden moeten verblijven in een instelling' is een vreemd criterium, dat ook verderop voorkomt niet alleen bij Jeugd, maar ook bij Wmo. Als men zoveel begeleiding nodig heeft dat men in een instelling moet verblijven (Wlz) dan is dat voorliggend op Wmo. (Slechts in uitzonderlijke gevallen kan daarvan afgeweken worden). Hier aanpassen en waar dit verder voorkomt ook aanpassen. Ook in de begrippenlijst.

p.26 Dat aandacht bestaat voor de mogelijkheid van onplanbare zorg bij Begeleiding Individueel Jeugdwet stemt tot grote tevredenheid bij de Wmo-raden. Idem bij Wmo.

p.27·Dat Dagactiviteit Jeugd als vervanging van buitenschoolse opvang kan worden ingezet stemt tot grote tevredenheid bij de Wmo-raden.

p.28 Activering gerichte dagactiviteit: toevoegen: ‘en behoud’ toevoegen na ontwikkelen. Idem bij Wmo.

p.29 6.4 korte omschrijving: ‘het gaat om leerlingen met gedragsproblemen die voortkomen uit een psychiatrische beperking’.

Dit is een onwenselijke beperking: het moet gaan om kinderen met een beperking die zonder die begeleiding tijdens het onderwijs dat onderwijs niet zouden kunnen volgen.’

p.29 6.4. doel: veranderen in: ... dat elk kind ongeacht de mate en soort van beperking... ‘

p.30 Voor de begeleiding tijdens onderwijs wordt hier een opleidingsniveau gevraagd van MBO4; naar de mening van de Wmo-raden is dit te laag. HBO-niveau, zoals trouwens wel in dit verband op p.29 wordt genoemd, wordt aanbevolen als eis om op gelijkwaardig niveau met het onderwijzend personeel te kunnen functioneren.

p.31 Het is mooi, dat bij Kortdurend Verblijf ook de voorziening Dagactiviteit ingezet kan worden. Structuur is zeer belangrijk voor mensen met een beperking en dementerende ouderen.

p.45 Aanvullende eisen:... jeugdige volwassene?

p.49 Voor de vervoerder is affiniteit met de doelgroep te mager; dit moet zijn: kennis van de doelgroep.

Voor de chauffeur als aanvulling hierop moet worden toegevoegd: bezit EHBO-certificaat, certificaat omgaan met epilepsie en weten hoe om te gaan met mensen met een gedragsprobleem.

p.51 F: de kwantiteit van de dienstverlening wordt hier waarschijnlijk niet bedoeld, maar wel de mogelijkheid tot keuze voor de klanten?

Dit is merkwaardig, want door het veranderen van de percelen zou een aanbieder (die bewust heeft gekozen voor een bepaald perceel met een bepaald zorgtype zoals omschreven bij de voorzieningen) plots aan andere eisen moet voldoen (zoals de 5 % regel), maar ook zorg kan leveren, waarvoor hij zichzelf kennelijk niet geschikt acht.

p.51 Bedoeld is vermoedelijk dat de opdrachtgever het recht heeft om de indexering te beperken tot twee procent. Zo ja tekst wijzigen.

p.55 Het toekenningsmodel is niet helemaal duidelijk geformuleerd. Ook blijft de vraag hoe voorkomen wordt dat een klant bij qua zorg niet passende aanbieder wordt ingedeeld.

p.58 E , tweede alinea: Hoe vaak is bij herhaling? Graag duidelijk criterium.

p.59 C, vijfde alinea: zo spoedig mogelijk: ook hier een termijn opnemen.

p.59 Idem: klant (en of diens wettelijke vertegenwoordiger) en zijn omgeving vervangen door: Klant en/of zijn wettelijke vertegenwoordiger en/of zijn mantelzorgers. Immers de zorg hoort te worden afgestemd met de omgeving van de klant, maar dan wel graag die omgeving definiëren.

p.59 Laatste alinea: in complexe gevallen vaker evalueren dan één keer per jaar (elk half jaar?).
Toevoegen: Zo nodig tussentijdse evaluaties, indien daarvoor termen aanwezig zijn.

p.60 Tweede alinea: Op gerealiseerde inzet hoeft niet meer gestuurd te worden, wel op te realiseren inzet.

p.61 Regionale ombudsman: welke ombudsman wordt hiermee bedoeld? Er bestaat een ombudsman van de Gooi en Eemlander en er was een Stichting de Ombudsman, maar die bestaat niet meer. Wordt hier bedoeld dat men naar de rechter kan gaan?

p.61 7.6. Terugkoppeling: in complexe gevallen twee keer per jaar terugkoppelen.
...geplande resultaten... wijzigen in: over de voortgang met het bereiken van de gestelde doelen.

p63 Eis 2 : hoofdstuk 7.

p.63 Eis 7 uitbreiden met plan binnen 6 weken..
Acceptabele termijn is hoe lang? Tussen 5 dagen en 6 weken?

p.63 Eis 9 uitbreiden met: Daartoe zorgt de opdrachtnemer ervoor, dat zoveel mogelijk dezelfde begeleiders bij een klant komen en dat in geval van ziekte van de vaste begeleider(s) voor een vervanger 'op maat'.

p.64 Eis 17: 4 wat?

p.64 Eis 21: toevoegen: en in overleg met de klant, zijn wettelijke vertegenwoordiger en/of mantelzorger.

p.68 Begeleiding individueel: .....het behoud of het compenseren van het gebrek aan zelfredzaamheid...
Ook verderop bij Dagactiviteit verbeteren.

p.69 Kortdurend Verblijf: is ook respijtzorg.

p.70 Vervoer is niet gelijk aan medische noodzakelijkheid.

De ad hoc werkgroep zou graag betrokken worden bij de gunning.

Leden van de ad hoc werkgroep:

- mw. M. Cornelis
- mw. A.S. van de Heiden
- dhr. K. Kuperus
- mw. W. van Spaendonck
- mw. H. Stuurwold
- mw. C. Vogels
- dhr. R.A. Vroom